

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym

Przewodniczący sędzia Piotr Kawecki

Protokolant p. o. sekretarza sądowego Adrianna Zyblewska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2022 r. w Toruniu

na rozprawie sprawy

z udziałem Rzecznika Praw Dziecka

z wniosku K. Z.

przy uczestnictwie M. Z. (1)

o zmianę kontaktów M. Z. (1) z małoletnią N. Z.

postanawia

ustalić, że M. Z. (1), ojciec małoletniej N. Z. ur. (...) w (...), córki K. - w miejsce kontaktów z małoletnią N. Z. określonych w punkcie 3. wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18 stycznia 2016r. w sprawie o sygn. akt (...), będzie miał prawo do kontaktów z małoletnią N. Z., w następujących terminach, na następujących zasadach:

w drugą i czwartą sobotę każdego miesiąca, od godz. 16:00 do godz. 18:00, poza miejscem stałego pobytu małoletniej i bez obecności matki małoletniej - K. Z.,

w każdą niedzielę od godz. 18:00 do godz. 18:30 – do kontaktu telefonicznego, bez obecności matki małoletniej – K. Z.;

2. zobowiązać wnioskodawczynię K. Z. i uczestnika postępowania M. Z. (1) do podjęcia, w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, uczestnictwa i zakończenia – psychologicznej terapii rodzinnej nakierowanej na wypracowanie skutecznej współpracy w płaszczyźnie rodzicielskiej, eliminację istniejących w tym zakresie konfliktów, polepszenie więzi uczestnika postępowania M. Z. (1) z córką oraz uświadomienie wnioskodawczyni K. Z. znaczenia osoby ojca w życiu dziecka, istoty zjawiska oraz skutków alienacji rodzicielskiej, ukierunkowania na uzyskanie wglądu w mechanizmy własnych zachowań, na którą winni zgłosić się z opinią specjalistów Opiniodawczego Zespołu Sądowych Specjalistów w (...) z dnia 14.01.2022r. wydaną w sprawie III Nsm 166/20 i zobowiązać wnioskodawczynię K. Z. i uczestnika postępowania M. Z. (1) do następczego złożenia do Sądu potwierdzenia zakończenia tej terapii, w terminie 14 dni od jej ukończenia,

3. w pozostałym zakresie wniosek oddalić,

4. ustalić, że wnioskodawczyni K. Z. i uczestnik postępowania R. Z. ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie,

5. niezapłaconą częścią kosztów sądowych obciążyć Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Toruniu.

Sygn. akt. III Nsm 166/20

UZASADNIENIE

W dniu 31 stycznia 2020 r. wnioskodawczyni K. Z. złożyła wniosek o zmianę kontaktów M. Z. (1) z jego małoletnią córką N. Z. ustalonych w treści punktu 3 wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18 stycznia 2016 r. (sygn. akt (...)), w ten sposób, że uczestnik może spotykać się z córką poza miejscem zamieszkania małoletniej w:

- pierwszą sobotę i pierwszą niedzielę każdego miesiąca oraz w trzecią sobotę i trzecią niedzielę każdego miesiąca, w godzinach od 10 do 19;
- Święto Trzech Króli (6 stycznia) w godzinach od 10 do 19;
- Poniedziałek Wielkanocny w godzinach od 10 do 19;
- Święto Niepodległości (11 listopada) w godzinach od 10 do 19;
- drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia) w godzinach od 10 do 19,

przy czym ojciec małoletniej będzie zabierał córkę z miejsca zamieszkania jej matki i odprowadzał małoletnią do tego miejsca, niezwłocznie po zakończeniu kontaktu, przy jednoczesnym zobowiązaniu wnioskodawczyni do przygotowania małoletniej córki do wydania uczestnikowi w wyżej oznaczonych terminach.

Ponadto wnioskodawczyni K. Z. wniosła także o nakazanie uczestnictwa M. Z. (1) w zajęciach Szkoły dla Rodziców albo zajęciach psychologicznych mających na celu poszerzenie jego kompetencji wychowawczych.

M. Z. (1) w dniu 10 marca 2020 r. wniósł odpowiedź na wniosek złożony przez wnioskodawczynię K. Z. i wniósł o oddalenie wniosku, zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika M. Z. (1) zwrotu kosztów postępowania.

W dniu 26 maja 2022 r., K. Z. zmieniła swój wniosek - wniosła, aby Sąd ustalił kontakty uczestnika z małoletnią córką w ten sposób, że odbywać się one będą poza miejscem zamieszkania małoletniej, trzy razy w miesiącu w obecności psychologa w jego gabinecie, w terminie ustalonym wspólnie przez rodziców małoletniej z wybranym wspólnie psychologiem oraz o zobowiązanie obydwójga rodziców małoletniej do podjęcia uczestnictwa i ukończenia wspólnej terapii psychologicznej nakierowanej na wypracowanie skutecznej współpracy w płaszczyźnie rodzicielskiej.

Pismem procesowym z dnia 28 października 2022r. wnioskodawczyni ponownie zmieniła żądanie wniosku domagając się zmiany kontaktów uczestnika z jego małoletnią córką ustalonych w punkcie 3 wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18.01.2016r. w sprawie (...), w ten sposób że odbywać się one będą telefonicznie, w każdą niedzielę o godz. 18, każdorazowo bez udziału matki małoletniej oraz wniosła o zobowiązanie obojga rodziców małoletniej do podjęcia, uczestnictwa i ukończenia wspólnej terapii psychologicznej nakierowanej na wypracowanie skutecznej współpracy w płaszczyźnie rodzicielskiej, eliminację istniejących w tym zakresie konfliktów, jak również polepszenie więzi uczestnika z małoletnią N. Z..

Uczestnik postępowania nie wyraził zgody na wyłączenie osobistych kontaktów z córką i ograniczenie ich wyłącznie do cotygodniowego telefonicznego kontaktu w niedzielę, bez sprecyzowania czasu jego trwania, wniósł o oddalenie wniosku.

Sąd ustalił, co następuje:

Uczestnicy postępowania poznali się rok przed zawarciem związku małżeńskiego. Na początku ich relacje układały się bardzo dobrze. W 2008 r. K. Z. poroniła pierwszą ciążę. Od tego czasu zaczęły się pierwsze nieporozumienia w ich związku z M. Z. (1). Mimo wszystko, oboje bardzo chcieli mieć potomstwo, małoletnia N. była planowanym dzieckiem i urodziła się (...), jest dzieckiem ze związku małżeńskiego K. i M. Z. (1), który zakończył się rozwodem (...) r. Zgodnie z wyrokiem Sądu wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem zostało powierzone obojgu rodzicom z ustaleniem, że miejscem zamieszkania małoletniej będzie każdorazowe miejsce zamieszkania matki. Zabezpieczono też kontakty ojca z córką w cyklu dwutygodniowym w ten sposób, że w pierwszym tygodniu w środę M. Z. (1) będzie odbierał córkę z przedszkola, a w piątek rano będzie ją odprowadzał do placówki, a w następnym tygodniu będzie odbierał

N. z przedszkola, a następnie odprowadzał w poniedziałek rano. Ustalono też kontakty ojca z małąletnią w okresie świąt, wakacji letnich i ferii zimowych. Spotkania były realizowane systematycznie mniej więcej do grudnia 2019 r. Obecnie, ojciec nie spotyka się z córką. Małaletnia N. Z. od kilku lat korzysta z pomocy psychologicznej. Z opinii psychologicznej z 16.12.2019r. wynika, że stres dziewczynki spowodowany wizytami u ojca, wywołuje u niej objawy somatyczne. Specjalista zaproponował konsultację dla M. Z. (1) w celu ustalenia jak najlepszych metod postępowania z dzieckiem w sytuacji kryzysu i wzmocnienia łączącej ich więzi, z czego M. Z. (1) nie chciał skorzystać. Około dwóch lat temu, dziewczynka zgłaszała matce, że chciałaby spotykać się z ojcem, ale bez nocowania w jego miejscu zamieszkania, na co M. Z. (1) nie wyrażał wówczas zgody. Rozwój psychospołeczny małaletniej N. Z. przebiega bez zakłóceń. N. potrafi nawiązać znajomości rówieśnicze, lecz potrzebuje więcej czasu, aby poczuć się swobodnie, jest nieśmiała. Jednocześnie, kiedy zaaklimatyzuje się w nowym otoczeniu utrzymuje satysfakcjonujące relacje z dziećmi. Ma swoje pasje, zainteresowania. Na co dzień nie doświadcza nadmiernego lęku, który utrudniałby jej funkcjonowanie. Chętnie uczy się nowych umiejętności. Małaletnia jest związana emocjonalnie z rodzicami, aczkolwiek jej relacja z ojcem jest osłabiona z uwagi na brak regularnego kontaktu. Dziewczynka nie rozumie swojej sytuacji rodzinnej. Przy mamie czuje się dobrze i bezpiecznie. Może się do niej zwrócić z kłopotem. W jej poczuciu tata za mało angażuje się w ich wzajemne relacje, poprzez stwarzanie napiętych sytuacji, np. krzykzenie na syna, zmuszanie do jedzenia, a także nie stworzenie jej prywatności w czasie, gdy przebywała u niego. Spotkania z M. Z. (1) są dla N. stresogenne, ponieważ potrzebuje pełnej akceptacji ze strony matki, co może w przyszłości zakłócać jej sferę emocjonalną. Dziewczynka unika kontaktu z ojcem, aby minimalizować u siebie napięcie emocjonalne. Wobec powyższego niezbędne jest ustabilizowanie sytuacji rodzinnej małaletniej oraz umożliwienie jej swobodnych kontaktów z ojcem. Dobro dziecka wymaga zapewnienia mu dostępu do obojga rodziców, zaangażowania obojga rodziców celem dbałości o zaspokajanie jej potrzeb rozwojowych w szczególności emocjonalnych, dawania jej uwagi, poprzez spędzanie z nią czasu w ramach lubianych przez N. aktywności, rozmowę, umożliwianie jej wypowiedzania się i wyrażania własnych emocji. Na skutek zaburzonych relacji rodzicielskich, wnikania małaletniej N. Z. w konflikt, dziecko przeżywa stres i długotrwałe napięcie emocjonalne. Nie mając zasobów do poradzenia sobie z kryzysową sytuacją, unika realizacji kontaktów z ojcem, dążąc do izolacji od sporu rodzicielskiego i związanego z nim obciążenia psychicznego

K. Z. w dniu 18.07.2022r. odbyła konsultację z psychologiem w (...) w (...). Od 1.08.2022r. korzystała ze wsparcia specjalistycznego dla rodzin i osób ze względu na niespójność celów, potrzeb, zachowań, dążeń pod nazwą „Ochrona więzi”. W ramach tego programu odbyła trzy spotkania, w tym wspólne z uczestnikiem postępowania M. Z. (1) i jedno wspólnie z córką N. Z. i M. Z. (1). Małaletnia N. podczas spotkania z ojcem w obecności psychologa stanowczo komunikowała, że nie chce utrzymywać żadnych kontaktów z ojcem.

Dowód: akta sprawy o sygn. akt (...)

akt urodzenia k.9

zeznania K. Z. k. 190v – 192v

zeznania M. Z. (1) k. 192v – 194,

opinia (...) k. 335-344, ustna uzupełniająca opinia – k. 395-399

zaświadczenie z (...) w (...) – k. 449

Matka małaletniej, K. Z., lat (...), ukończyła studia wyższe magisterskie. Jest zatrudniona na umowę na czas nieokreślony w Szkole podstawowej nr (...) w (...), na stanowisku (...). Pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach: od 7.30 do 15.30. Korzysta ze świadczenia rodzinnego 500 plus na jedno dziecko. Od ojca N. otrzymuje alimenty w kwocie 750 zł miesięcznie. Ma zdiagnozowaną siedem lat temu (...), jest objęta opieką lekarza (...), lecz się farmakologicznie. Mieszka wraz z córką w dwupokojowym mieszkaniu z aneksem kuchennym. Córka dysponuje własnym, w pełni wyposażonym pokojem. K. Z. wykazuje się małą refleksją w zakresie własnego postępowania. Uważa się za ambitną, pewną swoich kompetencji, skuteczną w działaniu i zorientowaną zadaniowo. Bywa niecierpliwa, egocentryczna, niechętnie odracza gratyfikację. Posiadając takie predyspozycje, może zwracać mniejszą uwagę na

sferę emocjonalną. Może mało liczyć się z uczuciami innych osób, przy zaspakajaniu własnych potrzeb. Pozbawiona jest spontaniczność i przejawia trudności w okazywaniu miłości i czułości innym. Przejawia szacunek dla cudzych praw i zasad współżycia społecznego, ale jednocześnie bywa podejrzliwa względem motywów działań innych ludzi. Wątpi w ich uczuciowość i dobre intencje.

K. Z. na co dzień prawidłowo zaspokaja potrzeby materialno - bytowe córki, dba o jej rozwój, edukację i zdrowie. K. Z. czuje się związana uczuciowo z małodzieńcą, wskazuje na adekwatne wymagania, właściwie rozpoznaje jej potrzeby. Potrafi stosować takie sposoby postępowania z małodzieńcą, które służą kształtowaniu jej samowiedzy, systemu wartości i zdolności do samoregulacji. Umie okazać małodzieńcy zrozumienie, empatię, wyrazić swoje zadowolenie, uznanie dla osiągnięć. W niektórych sytuacjach może jednak sprawować nadmierną kontrolę nad działaniami dziecka. Wnioskodawczyni nie do końca rozumie potrzebę kontaktu córki z ojcem, co po części wynika zapewne z osobistych negatywnych doświadczeń w relacji partnerskiej z ojcem, która przenosi się obecnie na sferę rodzicielską. K. Z. starając się ochronić dziecko przed ewentualnym zawodem, stara się ograniczać możliwości, w których córka mogłaby go doświadczyć. Nie daje tym samym dostatecznej przestrzeni ojcu, by wziął on chociaż okresowo, podczas spotkań, odpowiedzialność za swoje dziecko.

Konflikt z relacji partnerskiej negatywnie wpływa na jej gotowość porozumienia się w płaszczyźnie sprawowania władzy rodzicielskiej i sytuacyjnie obniża jej kompetencje wychowawcze. Wskazane jest, aby K. Z. dołożyła wszelkich starań, by rozdzielić powyższe kwestie i umożliwić dziecku kontakt z ojcem, którego ono potrzebuje. Wnioskodawczyni powinna skorzystać z pomocy psychologa celem poradzenia sobie z silnymi emocjami, które nie zostały przepracowane, a utrudniają jej dostrzeganie innej perspektywy w kontekście potrzeby ojca w życiu N..

Dowód: zeznania K. Z. k. 190v – 192v

zeznania świadka M. J. k. 229-230v

sprawozdanie z wywiadu środowiskowego u K. Z. k.252,300-301,

Opinia (...) k. 335-344, ustna uzupełniająca opinia – k. 395-399

Ojciec małodzieńcy, M. Z. (1), lat (...), zdobył wykształcenie wyższe. Jest zatrudniony na umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku (...). Pracuje od poniedziałku do piątku w godzinach: od 8.00 do 16.00. Od czterech lat M. Z. (1) tworzy związek nieformalny z G. R. (1), lat (...). Obecna partnerka ojca małodzieńcy zdobyła wykształcenie średnie, prowadzi własną działalność gospodarczą. G. R. (2) ma dwoje dzieci z poprzedniego związku (...).

Od lutego 2021 r. M. Z. (1) wraz z G. R. (1) i jej synem K., zajmuje trzypokojowe mieszkanie w (...), które jest jego własnością. Wcześniej rodzina mieszkała w B. i tam zazwyczaj były realizowane kontakty M. Z. (1) z N.. Małodzieńca ma dobre relacje z nową rodziną ojca. Do G. R. (2) zwraca się po imieniu albo: „ciociu”.

Uczestnik postępowania potrafi przyznać się do niektórych nieakceptowanych ze społecznego punktu widzenia zachowań. Jest osobą zazwyczaj sprawnie regulującą swoją sferę emocjonalną. Odpowiednio kontroluje swoje impulsy. Dobrze czuje się wśród ludzi, sprawnie nawiązuje znajomości. Jest pozytywnie nastawiony względem innych osób. Ma poczucie skuteczności i kompetencji własnej w trakcie realizowania działań, przekonany jest, że potrafi doprowadzić je do końca. Uważa się za osobę zaradną, produktywną zawodowo. Ujawnia delikatność i wrażliwość, pomimo tego nie zawsze zwraca uwagę na uczucia innych, przy realizacji własnych celów, jednocześnie tłumiąc własne. Zwykle jest skoncentrowany na trosce o wspólne dobro, ale jednocześnie jest wymagający, co może powodować u niego zmniejszoną spontaniczność i przejawianie trudności w okazywaniu czułości i miłości innym. Przejawia szacunek dla cudzych praw i zasad społecznych. M. Z. (1) ma zaufanie do innych i posiada wiarę w ich dobre intencje. Czuje się dobrze, gdy jest zależny od innych ludzi, jak i wówczas, gdy inni są zależni od niego.

M. Z. (1) potrafi tworzyć bezpieczne relacje z innymi. Zwykle dobrze czuje się zarówno w fizycznej, jak też uczuciowej bliskości z ludźmi. Jest w uczuciowej relacji z małodzieńcą N., stara się wytrwale spełniać swoje obowiązki względem

małoletniej, pomimo utrudnionego kontaktu. Jest zorientowany w sprawy edukacyjne córki. Interesuje się edukacją małoletniej.

M. Z. (1) jako ojciec potrafi stosować takie sposoby postępowania z córką, które służą kształtowaniu jej samowiedzy, systemu wartości i zdolności do samoregulacji. Umie okazać małoletniej zrozumienie, empatię, wyrazić swoje zadowolenie, uznanie dla osiągnięć. Stawia odpowiednie wymagania. Jest stałym rodzicem, bez nadmiernej troski o dobro córki, co wpływa na budowanie samodzielności u dziecka. Uczestnik postępowania wykazuje odpowiednie predyspozycje do sprawowania władzy rodzicielskiej nad małoletnią, jednakże jego kompetencje pozostają sytuacyjnie obniżone z powodu trwającego konfliktu rodzicielskiego.

M. Z. (1) zaangażował się w proces terapeutyczny córki, poprzez skontaktowanie się z psychologiem pracującym z N., celem nabycia wskazówek, jak efektywniej odbudować ich relacje.

Dowód: zeznania M. Z. (1) k. 192v – 194,

zeznania świadka M. D. k.231v-232v

zeznania świadka A. B. k.232v-233

zeznania świadka A. K. k.233-233v

zeznania świadka M. Z. (2) k.233v-235

zeznania świadka G. R. (1) k.235v-236v

sprawozdanie z wywiadu środowiskowego u M. Z. (1) k.272

Opinia (...) k. 335-344, ustna uzupełniająca opinia – k. 395-399

Uczestnicy postępowania wykazują odpowiednie predyspozycje do sprawowania opieki nad małoletnią N. Z., jednakże przewlekłość ich konfliktu i utrzymująca się niedrożność komunikacji i współpracy na rzecz dziecka obniża ich kompetencje wychowawcze. Małoletnia jest silnie związana z matką i uznaje jej wiodącą rolę w swoim życiu. K. Z. jest rodzicem zaangażowanym w opiekę i wychowywanie córki, posiada zdolności do określania jej adekwatnych do wieku wymagań, zabezpiecza też jej potrzeby materialno - bytowe i pomaga w realizacji dziecięcych pasji. Z uwagi na dobro dziecka kontakty małoletniej N. Z. z ojcem M. Z. (1) winny być uregulowane w sposób, który nie będzie zaburzał poczucia bezpieczeństwa dziecka, z poszanowaniem jego prawa do swobodnego kontaktu z obojgiem rodziców i przy ich obustronnej akceptacji. Uwzględniając dobro małoletniej zasadnym jest wznowienie komunikacji między uczestnikami postępowania i stopniowe zwiększanie kontaktów.

Obecnie uczestnicy postępowania są skonfliktowani, angażują małoletnią w sprawy dorosłych, obciążają ją problemami z którymi nie potrafi sobie poradzić, co destabilizuje jej sytuację. Okoliczności konfliktu uczestników postępowania negatywnie rzutują na ich wydolność i wrażliwość rodzicielską. Z uwagi na występujące u N. Z. trudności emocjonalne, dla dobra dziecka konieczna jest praca obojga rodziców nad poprawą wzajemnych relacji. Małoletnia potrzebuje wsparcia i obecności ojca, przy pełnej akceptacji ich więzi ze strony matki. W celu większego uwrażliwienia M. Z. (1) na szczególne potrzeby dziecka związane z jego trudną sytuacją, nawarstwiającymi się problemami emocjonalnymi, wskazany jest jego udział w konsultacjach psychologicznych.

Dowody - zeznania K. Z. k. 190v – 192v

zeznania świadka M. J. k. 229-230v

sprawozdanie z wywiadu środowiskowego u K. Z. k.252,300-301

zeznania M. Z. (1) k. 192v – 194,

zeznania świadka M. D. k.231v-232v

zeznania świadka A. B. k.232v-233

zeznania świadka A. K. k.233-233v

zeznania świadka M. Z. (2) k.233v-235

zeznania świadka G. R. (1) k.235v-236v

sprawozdanie z wywiadu środowiskowego u M. Z. (1) k.272

Opinia (...) k. 335-344, ustna uzupełniająca opinia – k. 395-399

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów – sprawozdań z wywiadów kuratorów sądowych, dokumentacji medycznej oraz opinii (...) w (...), akta sprawy (...) Sądu Okręgowego w (...), a także dowód z zeznań biegłych, zeznań świadków oraz zeznań wnioskodawczyni i uczestnika postępowania.

Zgodnie z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte we wniosku, pismach procesowych złożonych w sprawie, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości, co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

Sąd przyjął za wiarygodne dowody w postaci dokumentów złożonych przez strony do akt sprawy, albowiem nie było podstaw do ich podważenia. Strony również nie kwestionowały ich wiarygodności i autentyczności.

Sąd dał wiarę zeznaniom każdego z przesłuchanych świadków – zeznania te nie miały większego znaczenia w sprawie, albowiem w przeważającej części odnosiły się do przeszłych okoliczności faktycznych, w mniejszym stopniu pozwalały na ocenę kompetencji rodzicielskich stron postępowania, faktycznej więzi małoletniej z uczestnikiem postępowania, uprawnienia decydowania o dobru małoletniej córki stron.

Sąd przyjął za wiarygodny również dowód w postaci sprawozdania z wywiadów środowiskowych kuratorów sądowych, albowiem zostały sporządzone przez kompetentne osoby, w szczególności jednak żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości treści w nim zawartych.

Sąd uznał także za wiarygodny dowód z opinii (...) w (...). Opinia ta jest przejrzysta, sporządzona przez kompetentne osoby, które po przedstawieniu metod badawczych, dokonały omówienia wyników badań, a następnie w sposób jasny i konkretny sformułowały wnioski będące odpowiedzią na przedstawione biegłym w postanowieniu dowodowym pytania. W zakresie formy i częstotliwości kontaktów uczestnika postępowania z małoletnią córką opinia nie formułowała jednak kategorycznych wniosków, wskazując na potrzebę i zasadność przyszłego, zależnego także od postawy samej małoletniej, stopniowego rozszerzania kontaktów.

W ocenie Sądu walor wiarygodności należało również przyznać twierdzeniom biegłych B. S. i O. C., przesłuchanych w sprawie na okoliczność sporządzonej opinii, albowiem były one logiczne, spójne i rzeczowe. Biegły B. S. jest psychologiem, a O. C. jest pedagogiem, a ich wiedza, bezstronność i doświadczenie nie budziły żadnych wątpliwości. Ponadto, twierdzenia biegłych znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale zebranym w sprawie, który sąd uznał za wiarygodny oraz, co istotne, ustne uzupełniające opinie biegłych korespondowały z opinią pisemną (...) w (...).

Walor częściowej wiarygodności Sąd przyznał twierdzeniom stronom postępowania – K. Z. i M. Z. (1). Co do okoliczności faktycznych były one, spójne, logiczne, a ponadto znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w niniejszej sprawie. Każda jednak ze stron postępowania próbowała zaprezentować okoliczności faktyczne związane z utratą kontaktów M. Z. (1) z małoletnią córką w sposób subiektywny, korzystny

dla siebie, akcentując i uwypuklając błędy i zawinienia drugiej ze stron, bez większego krytycyzmu co do własnego postępowania.

Wniosek o zmianę kontaktów posiada podstawę prawną w art. 113⁵ kro. Zgodnie z jego treścią, Sąd opiekuńczy może zmienić rozstrzygnięcie w sprawie kontaktów, jeżeli wymaga tego dobro dziecka.

Ostatni raz o kontakty małoletniej N. Z. z ojcem ukształtowane zostały w punkcie 3 wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18 stycznia 2016 r. w sprawie (...).

W obowiązującym stanie prawnym rodzice oraz ich dziecko mają nie tylko prawo, ale i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów (art. 113 §1 kro). Zgodnie z art. 113¹ §1 kro, jeżeli dziecko przebywa stale u jednego z rodziców, sposób utrzymania kontaktów z dzieckiem przez drugiego z nich, rodzice określają wspólnie, kierując się dobrem dziecka i biorąc pod uwagę jego rozsądne życzenia; w braku porozumienia rozstrzyga sąd opiekuńczy. W przedmiotowym postępowaniu na mocy art. 113⁵ kro orzekł jak w punktach I i II postanowienia, w pozostałym zakresie oddalając wnioski stron, jako bezzasadne.

W niniejszej sprawie pomiędzy rodzicami małoletniej od lat istnieje konflikt, który uniemożliwia im porozumienie w sprawach dziecka, dlatego o kontaktach ojca z małoletnią N. Z. przebywającą stale u matki, rozstrzygnąć musiał Sąd opiekuńczy, mając na uwadze dobro dziecka.

Dziewczynka potrzebuje obojga rodziców w procesie wychowania, jest z nimi związana. Z uwagi na brak ciągłego kontaktu z ojcem, ich więzi są obecnie rozluźnione. Małoletnia jest mocno związana z matką, w jej obecności czuje się bezpieczna, zachowuje się swobodnie. K. Z. deklaruje, że dąży do poprawy relacji rodzicielskich. Ojcu zależy na regularnych kontaktach z córką, a jego potencjał rodzicielski pozwala na aktywne uczestnictwo w procesie wychowania dziewczynki. W celu większego uwrażliwienia M. Z. (1) na szczególne potrzeby dziecka, związane z jego trudną sytuacją, nawarstwiającymi się problemami emocjonalnymi, wskazany jest jego udział w konsultacjach psychologicznych.

Pierwszoplanową wartością każdego rozstrzygnięcia o kontaktach z dzieckiem jest jego – a nie rodziców czy innych osób – dobro. Akcentowanie w sprawie interesów własnych i własnego prawa nie buduje właściwych relacji z dzieckiem, nie sprzyja także budowaniu poczucia zaufania w relacjach między samymi rodzicami, które także nierzadko stoją na przeszkodzie w realizacji pełnego prawa do kontaktów z dzieckiem. Problem sprowadza się do uświadomienia rodzicom, że jak najpełniejsza realizacja prawa do kontaktów z dzieckiem ma służyć nie rodzicom, a dziecku, które dla prawidłowego rozwoju potrzebuje zarówno matki, jak i ojca. Budowanie właściwych relacji jest długotrwałym procesem, w którym przymuszanie kogokolwiek do czegokolwiek w „imię prawa” może odnieść skutek odwrotny od zamierzonego (por.: Komentarz do spraw rodzinnych, pod red. Jacka Ignaczewskiego, LexisNexis, Wyd. 1 z 2012r., k. 112).

Należy zauważyć, że utrzymywanie przez dziecko kontaktów z obojgiem rodziców jest zgodne z jego dobrem. Rodzice powinni zadbać o to, aby dziecko nie było uwikłane w konflikt lojalnościowy, zatem w ocenie Sądu właściwym jest rozwiązanie polegające na tym, by to również ojciec małoletniej uczestniczył choćby częściowo, nawet w niewielkim wymiarze w życiu swojej córki.

Obecnie rodzice są skonfliktowani. Angażują N. w sprawy dorosłych, obciążając ją problemami, z którymi nie potrafi sobie poradzić, co destabilizuje jej sytuację. Z uwagi na występujące u dziewczynki trudności emocjonalne, dla dobra dziecka konieczna będzie praca obojga rodziców nad poprawą wzajemnych relacji. Małoletnia potrzebuje wsparcia i obecności ojca, przy pełnej akceptacji ich więzi ze strony matki. Rodzice ujawniają dobre umiejętności do zajmowania się dziećmi, na co dzień i zaspokajania ich istotnych potrzeb. Jednakże okoliczności konfliktu byłych małżonków negatywnie rzutują na ich wydolność i wrażliwość rodzicielską.

Zważając na powyższe w orzeczono jak w punkcie 1 postanowienia zmieniając uprawnienia do kontaktu uczestnika M. Z. (1) z małoletnią N. Z. określone w punkcie 3. wyroku Sądu Okręgowego w (...) z dnia 18 stycznia 2016r. w sprawie o sygn. akt (...), w ten sposób, że M. Z. (1) będzie miał prawo do kontaktów z małoletnią N. Z., w następujących terminach, na następujących zasadach: w drugą i czwartą sobotę każdego miesiąca, od godz. 16: 00 do godz. 18:00, poza miejscem stałego pobytu małoletniej i bez obecności matki małoletniej - K. Z., a także w każdą niedzielę od godz. 18:00 do godz. 18:30 – do kontaktu telefonicznego, bez obecności matki małoletniej – K. Z.. W ocenie Sądu tak ukształtowane uprawnienie do kontaktów M. Z. (1) do kontaktów z małoletnią N. Z. pozwoli na odbudowanie relacji między ojcem, a córką, która potrzebna jest do jej prawidłowego rozwoju psychicznego.

Ostateczna treść trzykrotnie modyfikowanego wniosku K. Z. w przedmiocie zmiany ustalonych kontaktów uczestnika z małoletnią córką w istocie sprowadza się do znacznego ich ograniczenia, zminimalizowania kontaktów do odbywania się za pomocą środka porozumiewania się na odległość. W ocenie Sądu wnioskodawca – zgodnie treścią i wnioskami końcowymi opinii (...) winien mieć uprawnienie do kontaktów osobistych, które w przyszłości, gdy małoletnia N. Z. zaadoptuje się do nowej sytuacji, mogą być poszerzone o noclegi i uroczystości okazjonalne, okresy świąt, wakacji czy ferii. Na chwilę obecną, w ustalonym stanie faktycznym Sąd ukształtował uprawnienie uczestnika postępowania do dwugodzinnego kontaktu z córką w drugą i czwartą sobotę każdego miesiąca, poza miejscem stałego pobytu małoletniej i bez obecności matki małoletniej - K. Z., w pozostałym zakresie wniosku K. Z. o ograniczenie kontaktów oddalając jako bezzasadny (punkt 3 postanowienia). Jak wynika z opinii (...) w (...), uwikłanie małoletniej w konflikt rodziców uniemożliwia jej swobodne wyrażenie swoich potrzeb. Dziewczynka potrzebuje rodziców, którzy są w stanie się ze sobą porozumieć. Małoletnia okazuje oznaki silnego przywiązania do matki; więź emocjonalna łącząca małoletnią z ojcem istnieje, jest jednak osłabiona i wymaga odbudowy, także poprzez realizację kontaktów osobistych. Czas wymagany do poprawy wzajemnych relacji uzależniony jest od regularności kontaktów, ich przebiegu, a także od postawy każdego z rodziców. Całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje na silny i nadal istniejący konflikt między uczestnikami postępowania. Natomiast z punktu widzenia dziecka obecna sytuacja wymaga zmiany, umożliwiającej małoletniej zaspokojenie potrzeby swobodnego dostępu do obojga rodziców – choć w stosunku do M. Z. (1), w sposób obecnie węższy niż kontakty dotychczas ukształtowane – orzeczeniem Sądu Okręgowego w (...).

W punkcie 2 postanowienia Sąd na mocy art. 113⁴ kro zobowiązał wnioskodawczynię K. Z. i uczestnika postępowania M. Z. (1) do podjęcia, w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie, uczestnictwa i zakończenia – psychologicznej terapii rodzinnej nakierowanej na wypracowanie skutecznej współpracy w płaszczyźnie rodzicielskiej, eliminację istniejących w tym zakresie konfliktów, polepszenie więzi uczestnika postępowania M. Z. (1) z córką oraz uświadomienie wnioskodawczyni K. Z. znaczenia osoby ojca w życiu dziecka, istoty zjawiska oraz skutków alienacji rodzicielskiej, ukierunkowania na uzyskanie wglądu w mechanizmy własnych zachowań. Należy zauważyć, że utrzymywanie przez dziecko kontaktów z obojgiem rodziców jest zgodne z jego dobrem. Wprawdzie małoletnia deklarowała wielokrotnie, że nie chce spotykać się z ojcem, to jednak opinia (...) wskazuje, że posiada ona nieświadomą, skrywaną chęć do relacji z ojcem. Rodzice powinni zadbać o to, aby dziecko nie było uwikłane w konflikt lojalnościowy. Uczestnicy niniejszego postępowania nie mogą dojść do porozumienia w kwestii ustalenia kontaktów M. Z. (1) z córką. Wnioskodawczyni i M. Z. (1) uznają zasadność uczestniczenia ich obojga w życiu dziecka, jednak ich komunikacja jest zaburzona. Środowisko wychowawcze powinno podjąć działania ochraniające małoletnią przed problemami dorosłych, izolować ją od konsekwencji sporu rodzicielskiego. Efektywna komunikacja rodziców w sprawach córki pozwoli N. na budowanie prawidłowego wizerunku rodziców, stworzy jej warunki do harmonijnego rozwoju w atmosferze spokoju, zrozumienia i akceptacji. W związku z tym, w ocenie Sądu wskazane jest podjęcie przez opiniowanych działań rozwijających umiejętność kreowania stabilnego środowiska wychowawczego. Psychologiczna terapia rodzinna określona w punkcie 2 postanowienia w ocenie Sądu pomoże rodzicom nieletniej niwelować ich błędy wychowawcze, a także w sposób jasny nakreślić jak ważna w życiu i rozwoju dziecka jest obecność obojga nieskonfliktowanych rodziców. Odbycie terapii przez uczestników postępowania powinno pozwolić im na większe wzajemne zrozumienie i współdziałanie w kwestiach wychowawczych zgodne z szeroko rozumianym dobrem małoletniej N. Z., skutkować w przyszłości zwiększeniem kontaktów małoletniej z ojcem. Sposobem kontroli

wykonania wydanych zarządzeń jest zobowiązanie wnioskodawczyni K. Z. i uczestnika postępowania M. Z. (1) do następczego złożenia do Sądu potwierdzenia zakończenia tej terapii, w terminie 14 dni od jej ukończenia.

W punkcie 4 postanowienia Sąd – na mocy art. 520 § 1 kpc orzekł, że K. Z. i M. Z. (1) ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Niezapłaconą częścią kosztów sądowych został obciążony Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Toruniu, o czym orzeczono w punkcie 5 postanowienia.